

วิสัยทัศน์

ศพก. เป็นของชุมชน ที่เป็นแหล่งสร้างสรรค์นวัตกรรม บ่มเพาะเกษตรกร
และให้บริการด้านการเกษตร เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการ
และชุมชนเกษตรสู่ความยั่งยืน

Motto

“เครือข่าย เข้มแข็ง และยั่งยืน”

คำนำ

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นงานนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ และที่สำคัญคือเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

คู่มือโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จัดทำขึ้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานตามโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยขณะที่ดำเนินการจัดทำคู่มือฯ นี้ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ยังคงดำเนินอยู่ในประเทศไทย ดังนั้น ในบางกิจกรรมที่มีผลต่อการรวมตัวกันของบุคคลจำนวนมาก นอกจากการดำเนินงานตามคู่มือโครงการฯ ยังต้องพิจารณาความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดยยึดหลักปฏิบัติตามแนวทางของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) (ศบค.) และข้อกำหนดของทางผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นๆ อย่างเคร่งครัดประกอบการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างเรียบร้อย และมีความปลอดภัย

กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร

ตุลาคม 2564

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. หลักการและเหตุผล

จากนโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร ประกอบกับในสภาวะปัจจุบันสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ปัญหาโรค แมลง และพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณน้อย และมีคุณภาพต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงประสบกับปัญหาการขาดทุน เกิดหนี้สิน และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลผลิตสินค้าที่ค้ำถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ กับเกษตรกร อีกทั้งยังใช้เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

2. วัตถุประสงค์

2.1 เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

2.2 เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

3. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการใน 7 อำเภอ ประกอบด้วย

3.1 ศูนย์หลัก ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอละ 1 ศูนย์ รวม 7 ศูนย์

3.2 ศูนย์เครือข่าย ได้แก่

3.2.1 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) รวม 4 ศูนย์

3.2.2 ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) รวม 4 ศูนย์

3.3 ศูนย์เครือข่ายอื่น ๆ เช่น ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์เครือข่ายเฉพาะด้านต่างๆ รวม 74 ศูนย์

4. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมการดำเนินงานของ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก คือ

การดำเนินงานในส่วนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย

4.1 การพัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

4.2 การพัฒนาเกษตรกร

4.3 การสนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และเครือข่าย

4.4 การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.5 การติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน

รายละเอียดวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

การดำเนินงานในส่วนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย

4.1 การพัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย

เป้าหมาย เป็นการพัฒนา ศพก. และศูนย์เครือข่าย ให้มีความพร้อมในการเป็น แหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นสถานที่ให้บริการข่าวสารและบริการด้านการเกษตร ประกอบด้วยการพัฒนา ศพก. หลัก และศูนย์เครือข่าย ดังนี้

4.1.1 การพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

เป้าหมายหลัก ปี 2565 มุ่งเน้นพัฒนา ศพก. สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและ ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย

เป้าหมายรอง สนับสนุน และพัฒนา ศพก. ที่มีศักยภาพและความพร้อม ดังนี้

1) การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมไปใช้ในการดำเนินงาน และเรียนรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมถึงการเรียนรู้จากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center)

2) การต่อยอดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การพัฒนาศักยภาพ ศพก.ให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน เป็นสถานที่ให้บริการข่าวสาร บริการด้านการเกษตร รวมทั้งเป็นสถานที่รับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกรในชุมชน ดำเนินการโดยเกษตรกรต้นแบบ คณะกรรมการ ศพก. และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของ ศพก. จัดทำแผนและแนวทางการพัฒนา ศพก. ประกอบด้วย

1) วิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. เพื่อจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนาโดยคณะกรรมการ ศพก. ร่วมกับเกษตรอำเภอ ประกอบด้วย

1.1) แผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับจังหวัด (แผน CoO) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

1.2) แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (แผน ราย ศพก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

1.3) แผนการอบรมเกษตรกรของ ศพก./ ศูนย์เครือข่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

หมายเหตุ : แผนข้อ 1.1 – 1.3 ให้จัดทำแล้วเสร็จ และมีประจำไว้ ณ ศพก.

1.4) แผนการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

2) กำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ การกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จัดทำแผนการเรียนรู้ของเกษตรกรที่จะเข้ามาเรียนรู้ที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหรือศูนย์เครือข่ายให้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาและความต้องการของชุมชน ตลอดจนการเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีจากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center) มาถ่ายทอดสู่เกษตรกรตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดยเน้นประเด็นหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิต) ประกอบไปด้วย หลักสูตรหลัก หลักสูตรบังคับ และหลักสูตรเสริม ดังนี้

2.1) หลักสูตรหลัก ได้แก่ Zoning การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต/การจัดทำมาตรฐานการผลิต การจัดการด้านการตลาด การแปรรูป/การเพิ่มมูลค่าผลผลิต การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช ความรู้ด้านการเกษตรทั่วไป เช่น ทางเลือกในการผลิตตามความต้องการของชุมชน การผลิตตามกิจกรรมแปลงใหญ่ เป็นต้น

2.2) หลักสูตรบังคับ ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน และการจัดทำบัญชีครัวเรือน

2.3) หลักสูตรเสริม เช่น การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า องค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน แผนธุรกิจ อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ หรือหลักสูตรอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน

3) การพัฒนาฐานเรียนรู้ พัฒนาฐานเรียนรู้เพื่อที่จะเป็นจุดถ่ายทอดเทคโนโลยีจุดสาธิตของศูนย์เรียนรู้ฯ ที่สอดคล้องและสนับสนุนหลักสูตรการเรียนรู้ โดยให้มีองค์ความรู้ของฐานการเรียนรู้ นั้น ๆ

ประจำไว้ที่ฐานการเรียนรู้ด้วย (เพื่อให้ผู้สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองได้) ทั้งนี้ สามารถประสานงานและบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการสนับสนุนการพัฒนาฐานเรียนรู้ตามบทบาทของแต่ละหน่วยงาน

4) การพัฒนาแปลงเรียนรู้ การปรับปรุงและพัฒนาแปลงเรียนรู้ของเกษตรกรให้มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ในเรื่องของการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งจัดทำป้ายแปลงเรียนรู้ให้เห็นได้ชัดเจน

5) การพัฒนาพื้นที่บริเวณศูนย์ฯ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งจัดทำ/ปรับปรุงข้อมูลประจำศูนย์ ให้มีความพร้อมในการให้บริการ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอ เกษตรกรต้นแบบ และเจ้าของศูนย์เครือข่าย ประสานงานและบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการสนับสนุนการพัฒนา

6) แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศูนย์เครือข่าย เพื่อให้มีการเสริมหนุน ศพก. กับศูนย์เครือข่าย ซึ่งกันและกันในการถ่ายทอดความรู้และการให้บริการด้านการเกษตรของชุมชน ทั้งนี้ ต้องมี **“แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศูนย์เครือข่าย พร้อมเทคโนโลยีเด่นแต่ละศูนย์”** ติดตั้งใน ศพก.หลัก (รายละเอียดตามภาคผนวก 4) ทั้งนี้ สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

หมายเหตุ : ขอให้ข้อมูล ศพก. ทุกอำเภอให้เป็นปัจจุบัน หากมีการปรับเปลี่ยน ศพก. ให้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติสำหรับการปรับเปลี่ยนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย และจัดทำทำเนียบ ศพก. ความยาวไม่เกิน 2 หน้ากระดาษ และบัญชี ศพก.

4.1.2 การพัฒนาศูนย์เครือข่าย ศพก. (ยกเว้น ศจช.และ ศตปช.)

เกษตรกรต้นแบบ คณะกรรมการ ศพก. และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของศูนย์เครือข่าย (ยกเว้น ศจช.และ ศตปช.) เพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมในการเป็นจุดเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรด้านต่าง ๆ โดยการจัดทำแผนและแนวทางการพัฒนาศูนย์เครือข่ายพร้อมทั้งเสนอให้ CoO ทราบด้วย และดำเนินการพัฒนาศูนย์เครือข่ายตามแผน 3 ศูนย์ โดยมีกรอบการพิจารณาคัดเลือก ดังนี้

1) เป็นศูนย์เครือข่ายที่มีการทำงานเชื่อมโยงกับ ศพก. มาอย่างต่อเนื่อง และมีการบันทึกข้อมูลในระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th/login>) หัวข้อ “รายงานการดำเนินงานศูนย์เครือข่ายของ ศพก.”

2) เป็นศูนย์เครือข่ายที่มีศักยภาพในการสนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. แต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ

3) เป็นศูนย์เครือข่ายที่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณการพัฒนาศูนย์เครือข่าย ศพก. จากกรมส่งเสริมการเกษตรในปี 2564

4) ในการพิจารณาคัดเลือกศูนย์เครือข่าย ขอให้เป็น **มติคณะกรรมการ ศพก.** และปรากฏในรายงานการประชุมคณะกรรมการ ศพก. ด้วย

5) กรณีนอกเหนือจากเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อดังกล่าว ขอให้ใช้ **มติคณะกรรมการ ศพก.** และปรากฏในรายงานการประชุมคณะกรรมการ ศพก. ด้วย

4.2 การพัฒนาเกษตรกร

4.2.1 การอบรมเกษตรกรผู้นำ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ เกษตรกรรายใหม่ หรือเกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ หรือเกษตรกรที่เตรียมเพื่อจะเข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน 30 ราย/อำเภอ เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรไปสู่การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยให้แต่ละอำเภอ วิเคราะห์ข้อมูลการผลิตพืชในพื้นที่และเลือกพืชที่น่าสนใจหรือพืชเศรษฐกิจหลักของพื้นที่นั้น 1 ชนิด หรือประเด็นการเกษตรที่ต้องการพัฒนาของพื้นที่นั้น ๆ เพื่อกำหนดการจัดกระบวนการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติให้กับเกษตรกรผู้นำ ตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ที่กำหนด เน้นการเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ซึ่งกำหนดให้จัดการเรียนรู้ 2 ครั้ง และให้มีการศึกษาดูงาน ณ สถานที่ที่มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการ หรือประเด็นเนื้อหาวิชาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่อบรม จำนวน 1 ครั้ง สำหรับสถานที่จัดการเรียนรู้นั้นสามารถจัดอบรมได้ที่ ศพก. หรือ ศูนย์เครือข่าย ตามที่คณะกรรมการ ศพก. ได้ร่วมกันพิจารณาถึงความเหมาะสม โดยสามารถบูรณาการโครงการจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก กรมส่งเสริมการเกษตร เข้ามาสนับสนุนการดำเนินการได้ ตลอดจนการเชื่อมโยงการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรมทางการเกษตร จากศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center) มาถ่ายทอดสู่เกษตรกรตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ และเมื่อดำเนินการอบรมเกษตรกรในแต่ละครั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้บันทึกข้อมูลการอบรมเกษตรกรผู้นำในระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th/login>) หัวข้อ “รายงานสรุปการจัดอบรมเกษตรกร”

หมายเหตุ : • รายละเอียดจำนวนศูนย์เครือข่ายรายจังหวัด สามารถตรวจสอบได้ที่เว็บไซต์ ศพก. หัวข้อ บัญชีศูนย์เครือข่าย ศพก. ปี 2565 (<http://alc.doae.go.th>)

- สำนักงานเกษตรอำเภอ สามารถปรับรูปแบบการพัฒนาเกษตรกร (อบรม/ดูงาน) ให้เหมาะสมตามสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่และในช่วงเวลานั้นๆ ได้

4.3 การสนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และเครือข่าย

4.3.1 การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) ปี 2565 กำหนดให้ดำเนินการอำเภอละ 1 จุด เกษตรกรที่เข้าร่วมงาน ไม่น้อยกว่า 30 ราย/อำเภอ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ หน่วยงานภาคีเครือข่าย และคณะกรรมการ ศพก./ศูนย์เครือข่าย ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่ แล้วดำเนินการคัดเลือกชนิดพืช/สถานการณ์การเกษตรที่สำคัญ หรือประเด็นเร่งด่วนมากำหนดเป็นเป้าหมายหลักในการนำเสนอการจัดงาน จากนั้น ร่วมกันวางแผน และดำเนินการจัดงานให้สอดคล้องกับชนิดพืชหลัก/ประเด็นหลักที่ได้กำหนดไว้ โดยสามารถจัดได้ ณ ศพก./ ศูนย์เครือข่าย ศพก./ แปลงใหญ่/สถาบันการศึกษาในพื้นที่/ ศูนย์ AIC/ หน่วยงานวิชาการ/ ภาคเอกชน หรือสถานที่อื่นๆ ที่มีความเหมาะสม มีเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการเกษตรที่สามารถเป็นสถานที่จัดกิจกรรม และมีจุดเรียนรู้/การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกรได้ กิจกรรมในงานประกอบด้วย 1) กิจกรรมหลัก ได้แก่ จุดเรียนรู้/สถานีเรียนรู้ต่างๆ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเป้าหมายและประเด็นการถ่ายทอดเทคโนโลยี 2) กิจกรรมรอง ได้แก่ การนำเสนอนิทรรศการ

ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติ หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ จากหน่วยงาน ร่วมบูรณาการ ศูนย์ AIC (Agritech and Innovation Center) สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้บริการด้านการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ และ 3) กิจกรรมเสริม เช่น การแสดงและ จำหน่ายสินค้าของกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน ฯลฯ (รายละเอียดตามภาคผนวก 10)

หมายเหตุ : ขอให้อำเภอดำเนินการ ดังนี้

- บันทึกแผนการจัดงานในระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doe.go.th/login>) หัวข้อ “รายงานแผนดำเนินงานการจัด Field Day”
- เมื่อดำเนินการจัดงาน Field Day เสร็จสิ้นแล้ว ให้บันทึกผลการจัดงาน Field Day ในระบบ รายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doe.go.th/login>) หัวข้อ “รายงานการดำเนินงานการจัด Field Day”
- ในกรณีจังหวัดที่มีเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรม Field Day เป็นจำนวนมากเกินกว่ามาตรการปฏิบัติ ตามแนวทางของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) (ศบค.) และข้อกำหนดของทางผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นๆ กำหนด เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างเรียบร้อย และมีความปลอดภัย จังหวัดสามารถพิจารณาดำเนินการได้ ดังนี้
 - แบ่งเป้าหมายเกษตรกรที่เข้าร่วมงาน Field Day ออกเป็นกลุ่มย่อย หรือ
 - แบ่งจำนวนครั้ง/แบ่งการจัดงานตามกลุ่มอำเภอ หรือ
 - ปรับรูปแบบการจัดงานได้ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น ๆ

4.4 การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.4.1 การประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร และแปลงใหญ่

เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ให้เกิดเป็นรูปธรรม จึงจัดให้มี เวทีเชื่อมโยง ศพก. และแปลงใหญ่ในทุกระดับ ให้เกิดการประสานการทำงานเครือข่ายด้านการผลิต ด้านการตลาด รวมทั้งองค์ความรู้ต่างๆ โดยมี ศพก. และศูนย์เครือข่าย เป็นฐานเรียนรู้และเป็นแหล่งองค์ความรู้ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนเป็นการบ่มเพาะเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ต่อไป โดยให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงการดำเนินงานกัน ทั้งระดับประเทศ เขต จังหวัด และคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ ประกอบด้วย

1) การประชุมคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ

โดยเกษตรกรต้นแบบ (ประธานคณะกรรมการ ศพก.) ร่วมกับแปลงใหญ่ และเกษตรกรอำเภอ จัดประชุมเพื่อให้คณะกรรมการได้ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานของ ศพก. และแปลงใหญ่ การรับรองศูนย์เครือข่าย การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน การสรุปผล การดำเนินงาน และอื่นๆ ตามความเหมาะสม โดยเป็นการจัดการประชุมรูปแบบปกติ (แบบเผชิญหน้า) จำนวน 4 ครั้ง

หมายเหตุ : • ให้ดำเนินการจัดประชุม 2 เครือข่าย(ศพก. และแปลงใหญ่) ร่วมกันทุกระดับ จำนวน 4 ครั้ง/ปี

- การดำเนินงานให้บูรณาการงบประมาณการจัดประชุมจากโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ร่วมกับโครงการแปลงใหญ่

4.4.2 การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ศพก.

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ศพก. ปี 2565 โดยหน่วยงานดำเนินการ สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ดังนี้

การวางแผนดำเนินงาน และการเก็บข้อมูล

1) สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการวางแผนการดำเนินงาน และส่ง [แผนการดำเนินงาน](#)

2) สำนักงานเกษตรอำเภอเก็บข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ศพก. แล้วบันทึกผลการเก็บข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนด

4.4.3 ส่งเสริมการพัฒนาแปลงต้นแบบ ศพก. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

การส่งเสริมการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภูมิภาคของประเทศ มีเกษตรกรดีเด่นที่มีประสบการณ์ความรู้ นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการทำเกษตรผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ จนประสบผลสำเร็จในอาชีพทางการเกษตร ได้รับการยอมรับเชิงประจักษ์จากเกษตรกร และหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาเกษตรที่ยั่งยืน จึงควรมีการพัฒนาให้เป็นจุดเรียนรู้ต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียง และเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชนและพื้นที่อื่นต่อไป

1) ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงสู่แปลงต้นแบบของ ศพก. (รูปแบบออนไลน์)

หน่วยงานส่วนกลาง (กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตร) ดำเนินการจัดประชุมชี้แจงและร่วมวางแผนปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ระดับเขต จังหวัด และระดับอำเภอ) ผ่านระบบประชุมทางไกลออนไลน์

2) สนับสนุนปัจจัยพื้นฐานการผลิตให้เกษตรกรแปลงต้นแบบใน ศพก. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

ดำเนินการพัฒนาจุดเรียนรู้และแปลงต้นแบบ ศพก. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๖ จุด ดังนี้

2.1 สำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ ดำเนินการพัฒนาจุดเรียนรู้และแปลงต้นแบบ

4.5 การติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน

4.5.1 การติดตามการดำเนินงาน ศพก

1) สำนักงานเกษตรอำเภอติดตาม สนับสนุนเกษตรกรที่มาเรียนรู้ และผลการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

4.5.2 การรายงานการดำเนินงานให้รายงานตามลำดับชั้น

1) ระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th>) สามารถดูคู่มือการบันทึก
ระบบรายงาน ศพก. ที่ (<https://goo.gl/Wsck2Z>) หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด
และสำนักงานเกษตรอำเภอ

2) ระบบรายงานส่งเสริมการเกษตร (<http://e-project.doae.go.th>) หน่วยงาน
รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ

3) การจัดทำรายงานอื่นๆ ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดเพิ่มเติม (ถ้ามี)
หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ

